

GRANSKNINGSUTLÅTANDE 1

Inledning

Detaljplanen för del av Rud 2:1 – Moské och samlingslokal upprättas med standardförfarande, vilket innebär att detaljplanen har varit föremål för samråds- samt granskningsförfarande.

Granskningsutlåtande 1 innehåller en redovisning av de synpunkter som inkommit under samråds- och granskningskedena samt stadsbyggnadsförvaltningens förslag till förändringar av planförslaget med anledning av synpunkterna.

Hur planarbetet har bedrivits

Samråd

Samråd enligt PBL (2010:900) 5:11 ägde rum mellan den 26 november till den 23 december, 2015. Information om planen har skickats till kommunala och statliga remissinstanser samt till ägare till fastigheter samt boende angränsande till planområdet (218 hushåll inom kvarteren Fryken 1, 2 och 4). Planen har dessutom funnits tillgänglig för allmänheten hos stadsbyggnadsförvaltningen, i Bibliotekshuset och på kommunens hemsida.

Inför planarbetet och upprättande av samrådsförslaget bjöd Karlstads kommun in till ett tidigt informationsmöte. Inför detta möte hade en skiss på den tänkta byggnaden tagits fram av arkitekt Björn Sahlqvist, Arkitektstudion AB i Göteborg. Till mötet bjöds boende och fastighetsägare in (enligt samma avgränsning som under samrådet, se ovan).

Ett samrådsmöte hölls den 8 december, 2015. Vid mötet närvarade 36 personer samt personal från stadsbyggnadsförvaltningen. Minnesanteckningar från samrådsmötet biläggs detta granskningsutlåtande (bilaga 1)

Efter inkomna synpunkter samt nytillkommande kunskap under samrådsskedet reviderades planförslaget inför granskningskedet.

- Förtydligande av risken för översvämning från Väner/Klarälven respektive extremregn
- Komplettering av detaljplanen avseende ledningar (bredd u-område), säkerställande av ledningar i genomförandebeskrivningen, plats för lek och rekreation
- Cykelparkering även inom parkeringsområdet
- Rutnät med koordinater införs på plankartan
- Minaret/skulptur flyttas från u-området

Granskning

Därefter har granskningshandlingar tagits fram enligt PBL (2010:900) 5:18-22a och planen har varit föremål för granskning mellan den 9 maj till och med den 23 maj 2016. Under granskningen har planförslaget skickats till kommunala och statliga remissinstanser samt till ägare till fastigheter samt boende inom och angränsande till planområdet. Planen har dessutom funnits tillgänglig för allmänheten i Samhällsbyggnadshuset (Inre hamn), i Bibliotekshuset i Karlstad och på kommunens hemsida.

Sammanfattning

98 yttranden har inkommit under planens granskningskedde (samt tre efter granskningstidens utgång). De synpunkter som kommit in under planens granskningskedde är fler än under samrådet. Huvuddelen av synpunkterna berör frågor av ideologisk och värdegrundsmässig karaktär snarare än PBL-relaterade frågor.

Fyra yttranden har inkommit från kommunala remissinstanser (Kultur- och fritidsnämnden, Miljöförvaltningen, Teknik- och fastighetsförvaltningen samt Karlstads El- och stadsnät AB) och ett från statliga remissinstanser (Länsstyrelsen). 93 skrivelser har inkommit från privatpersoner/föreningar/i form av listor. Efter granskningstidens slut har ytterligare synpunkter lämnats till kommunen, vilka kommer att redogöras för i granskningsutlåtande 2.

Efter granskningstiden har Karlstadsbuss uttryckt önskemål om att bygga en bussgata för Karlstadstråket i läget för befintlig gång- och cykelväg mellan fastigheten Fryken 1 och den planerade moskétomten. Denna möjlighet finns redan i nu gällande detaljplan "Förslag till stadsplan samt ändring av stadsplanen för Rudsområdet", fastställd 3 december 1965 varför planområdet för Moské och samlingslokal kan minskas så att denna möjlighet kvarstår.

Ändringar i planförslaget inför ny granskning

Följande förändringar av detaljplanen föreslås inför ny granskning:

- Planförfarandet ändras från standardförfarande till utökat förfarande med kungörelse samt förnyad granskning
- Plangränsen justeras i nordväst. Gränsen flyttas närmare sydost, så att nu gällande detaljplan kan användas för att möjliggöra en bussgata för Karlstadstråket
- Planbestämmelsen om hantering av dagvatten revideras

Ställningstagande

En avvägning har gjorts mellan olika enskilda och allmänna intressen vilket har resulterat i en samlad bedömning. Planhandlingarna har justerats enligt kommentarerna ovan och stadsbyggnadsförvaltningen anser därmed att detaljplanen kan bli föremål för ny granskning enligt PBL 5 kap 18§, och berörda parter underrättas om detta.

Kvarstående synpunkter

Det finns ca 90 kvarstående synpunkter.

Inkomna yttranden under granskningskedet

98 yttranden har inkommit under planens granskningskedde. Av dessa är 5 anonyma yttranden, och fyra synpunktslämnare har ingett synpunkter två gånger. Två av de inkomna yttrandena har inkommit från en förening respektive som en protestlista. Ytterligare tre yttranden har inkommit efter granskningstidens utgång och behandlas inte vidare. Yttrandena återges i sammanfattning och vissa kommenteras i kursiv stil nedan. Samtliga yttranden biläggs granskningsutlåtandet i en bilaga (bilaga 2).

Yttranden från statliga remissinstanser

Länsstyrelsen

I samrådet framförde Länsstyrelsen synpunkter om dagvattenproblematik. Planhandlingarna anger att området måste höjdsättas för att säkerställa att dagvatten från ett extremregn kan ytavledas utan skada på byggnader med mera. Plankartan sak-

nar bestämmelser om marknivåer. Däremot anges en bestämmelse som syftar till att reglera flödet av dagvatten. Länsstyrelsen befarar att bestämmelsen inte är enkelt uppföljningsbar eller kopplat till bygglov på ett sådan vis som en bestämmelse enligt PBL kräver. Boverkets PBL Kunskapsbanken kan ge ytterligare vägledning i frågan.

Kommentar:

Planbestämmelsen revideras. Se även Teknik- och fastighetsförvaltningens yttrande samt kommentar därtill.

Länsstyrelsen kan med stöd av 11 kap. 10 § PBL ta in en detaljplan för prövning. Länsstyrelsen kan av det nu aktuella planförslaget och av i dagsläget kända förhållanden inte se att de föreslagna åtgärderna kommer att föranleda någon prövning.

Trafikverket

Trafikverket har ingen erinran.

Kommunala remissinstanser

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ställer sig fortsatt positiv till en detaljplan som möjliggör en samlingslokal med moské i Karlstad. Kultur- och fritidsnämnden har inga ytterligare synpunkter på detaljplan för del av Rud 2:1 – Moské och samlingslokal.

Teknik- och fastighetsförvaltningen

Plankartan har en planbestämmelse om dagvattenfördröjning. Bestämmelsen behöver förtydligas så det framgår vilket regn som är dimensionerande för fördröjningen. Ett dimensionerande regn med återkomst 10 år och varaktighet om 10 min motsvarande ett erforderligt magasin med effektiv volym på 70 kubikmeter per ha hårdgjord yta ska omhändertas lokalt.

Kommentar:

Detaljplanen revideras enligt förslag från Teknik- och fastighetsförvaltningen.

Karlstads El- och stadsnät AB

Karlstads El- och stadsnät AB har inget övrigt att erinra förutom den redan in-skickade erinran 2015-12-14.

Kommentar:

Se bemötande i samrådsredogörelse 2016-05-02.

Miljöförvaltningen

När förslaget till detaljplan remitterades i samrådsskedet lämnade miljönämnden ett yttrande med ett antal synpunkter.

Stadsbyggnadsförvaltningen har i den reviderade planredovisningen delvis beaktat dessa synpunkter då planen kompletterats med att cykelparkering får anordnas på andra platser inom tomten, även inom ytan som anger parkering för bilar.

Miljöförvaltningen vill dock trycka extra på att cykelparkeringar och andra cykel-främjande åtgärder ska prioriteras och övervägas vid exploatering av planområdet. Detta gäller även i fråga om laddmöjligheter för elfordon samt frågan om motorvärmare enligt miljöförvaltningens synpunkter i samrådsskedet.

Nämnden har i övrigt inget att erinra mot förslaget till detaljplan.

Kommentar:

Stadsbyggnadsförvaltningen vidarebefordrar miljöförvaltningens synpunkter till Teknik- och fastighetsförvaltningen, då det är frågor som inte kan styras genom PBL utan behöver styrning genom till exempel ett exploateringsavtal.

Yttranden från övriga

Det har inkommit ett antal yttranden från privatpersoner, föreningar och protestlistor under granskningssskedet. En del av yttrandena är anonyma, medan andra är undertecknade av en eller flera fysiska personer. Huvuddelen av dessa synpunkter berör islam som religion, muslimer som grupp och en oro över att verksamheten i den planerade byggnaden kan leda till ökad radikaliserings och annan omgivningspåverkan.

En detaljplan upprättas enligt plan- och bygglagen (PBL). Många av ovanstående är frågor som inte prövas inom ramen för detaljplanen. Samtliga inkomna synpunkter sammanfattas nedan under olika kategorier beroende på synpunkternas art.

Synpunkterna som bedöms som PBL-relaterade kommenteras av stadsbyggnadsförvaltningen medan de icke-PBL-relaterade frågorna redovisas men lämnas okommenterade.

PBL-relaterade frågor

Placering av byggnaden

18 synpunktslämnare menar att man bör placera Moskén någon annanstans och olika förslag lyfts fram (t ex I2-skogen, Skåre, Skattkärr, Strand, Hammarö). Någon menar att man bör göra en lokaliseringstudie och någon annan att man bör välja en placering där den inte inskränker människors frihet, där den inte stör m m.

Sju synpunktslämnare anser att man bör placera Moskén på Kronoparken och två synpunktslämnare menar att det är bättre med en central placering (Tingvallastaden) för att främja integration.

Kommentar:

Placeringen av den föreslagna byggnaden har diskuterats och arbetats med under en längre tid, innan aktuellt markområde prövas genom detaljplan. Valet av plats bedöms som lämpligt utifrån flera aspekter, bland annat närhet till kollektivtrafik, teknisk infrastruktur, integration och läget i staden.

Stadsmiljöfrågor och omgivningspåverkan

Tolv synpunktslämnare menar att den föreslagna byggnaden är arkitektoniskt avvikande och att den inte passar in i stadsbilden. Några av synpunktslämnarna vill inte ha en minaret.

Kommentar:

Kommunen bedömer att placeringen och utformningen på platsen gör att den föreslagna byggnaden passar väl in på platsen och i stadsdelen. Den minaret som möjliggörs är av skulptural karaktär och ska inte inrymma något böneutrop/högtalare.

Fjorton synpunktslämnare vill inte att det byggs på grönytan. Vissa av dessa menar att det vore bättre att bygga bostäder, park eller fritidsområde istället.

Kommentar:

En avvägning av markens lämplighet har gjorts där bostäder kan vara svårt att klara av hänsyn till buller från framför allt E18. Platsens belägenhet, och frånvaro av egentliga baksidor gör att en rund byggnad kan ta upp platsens förutsättningar på ett bättre sätt än t ex en park.

Femton synpunktslämnare menar att det är oroande att uppföra en moské nära en kristen kyrka men också nära den judiska kyrkogården. Man uttrycker oro för konflikter mellan människor av olika religionstillhörighet samt oro för störningar vid kyrkogården och dess sakrala inramning.

Kommentar:

Svenska kyrkan har tidigare lämnat ett yttrande (i samrådsskedet). De lämnade där synpunkter rörande trafik och parkering. Frågorna har klargjorts och bemötts från kommunens sida. Några vidare synpunkter kring lämplighet av en moské nära kyrkans område har inte lämnats av Svenska kyrkan.

Tjugofyra synpunktslämnare uttrycker en oro för den planerade byggnaden och dess verksamhet i närhet av skolor (Nobelgymnasiet och Ruddskolan) samt närheten till bostäder. Frågor som lyfts upp i yttrandena är oro för barnens väg till och från skolorna, risker för kulturkrockar och tillbud därav, rekrytering av barn till extrema grupper samt olika former av störningar (ljud, grillning, verksamhet kvällstid m m) för boende.

Kommentar:

Att en byggnad för kulturell och religiös verksamhet placeras i anslutning till bostäder eller skolor är inget hinder enligt PBL. Huvuddelen av synpunkterna berör således frågor kopplade till verksamhetsutövningen, vilket råder under andra lagrum, som exempelvis ordningslagen.

Sex synpunktslämnare är oroliga för störningar på grund av att mycket folk samlas i området vid många tillfällen. Man lyfter upp att det är många bönetillfällen (5 ggr/dygn) och är också oroliga för böneutrop i minareten.

Kommentar:

Det finns tillfällen då den planerade byggnaden kommer att inrymma många besökare, fredagar efter lunchtid samt vid ytterligare två tillfällen (högtider i juli och september) som alstrar särskilt mycket besökare. Utöver detta är det möjligt att inrymma besökare för olika ändamål. Något böneutrop från den möjliga minareten ska inte ske. Kommunens samlade bedömning är att verksamheten inte innebär betydande påverkan för närboende.

Trafikfrågor

19 synpunktslämnare oroar sig för en försämrad trafiksituation och/eller brist på parkering inom närområdet. Fem synpunktslämnare menar särskilt att besökare till moskén inte får nyttja Blomsterlandets eller Kyrkans parkering.

Kommentar:

Trafikalstringen och parkeringsbehovet har utretts inom ramen för planarbetet och kommunen bedömer att gatorna i närområdet har tillräcklig dimensionering och att parkeringsplatser kan lösas inom egen tomt samt samnyttjas med Nobelgymnasiet. Något nyttjande av privata parkeringar (för boende, Blomsterlandet eller kyrkogården) ska inte ske.

Två synpunktslämnare är oroliga för buller till följd av mer fordonstrafik och en synpunktslämnare menar att kollektivtrafiken inte räcker för alla besökare.

Kommentar:

Karlstads kommun bedömer att den planerade verksamheten inte gör att gällande riktvärden för buller (för bostäder) kommer att överskridas för närboende. Kommunen bedömer vidare att kollektivtrafiken är tillräckligt dimensionerad för att klara av den planerade verksamheten.

Fastighetsekonomi

Fyra synpunktslämnare anser att planens genomförande innebär ett minskat värde på deras fastigheter (och bostadsrätter) inom området.

Planprocess

Fem synpunktslämnare menar att de inte fick tillräcklig information eller fick för sen information om möten. Några synpunktslämnare menar också att de har fått olika information om samråds- och informationsmöten.

Kommentar:

Karlstads kommun och stadsbyggnadsförvaltningen har givit två tillfällen till möten (se sidan 1 i detta utlåtande). Information har skickats enligt upprättad sändlista till närboende samt fastighetsägare. Det har även satts upp lappar i bl a Ruds centrum av privatpersoner (eller andra än Karlstads kommun) som uppmanar allmänheten att närvara på möten.

Två synpunktslämnare menar att det spelar ingen roll vad de tycker – kommunen har redan bestämt sig för att stötta projektet.

Kommentar:

Att ett positivt planbesked lämnas och en detaljplaneprocess genomförs är inte det samma som att allting är färdigt. Själva planprocessen är ett demokratiskt instrument och ger alla möjlighet att lämna synpunkter som sedan behandlas politiskt inför ett eventuellt antagande av planen. Denna detaljplan kommer att behandlas politiskt inför antagande av stadsbyggnadsnämnden och eventuellt av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

En synpunktslämnare menar att planen strider mot översiktsplanen då grönområde ianspråkats.

Kommentar:

I översiktsplanen framgår att exploatering (förtätning) inom grönområden kan vara acceptabelt, och i föreliggande fall ligger hela planområdet inom så kallat klass 3-område (bristklassning av grönytor) där det inte råder brist på grönområden och där det heller inte finns något stort rekreations- eller naturvärde. Karlstads kommun bedömer att detaljplanen tagits fram i enlighet med översiktsplanens riktlinjer och kan processas medelst standardförfarande.

Samma synpunktslämnare som punkten ovan menar att planen bör ha tagits fram genom utökat förfarande då den också är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Det görs en jämförelse med andra planprojekt (deltagare på samrådsmöte i relation med planområdets area samt uppmärksamhet på facebook).

Kommentar:

Då många av synpunkterna som inkommit är av en bredare samhällskaraktär än PBL-relaterade frågor har Karlstads kommun också nått samma slutsats, och anser att planen är av betydande intresse för allmänheten. Planförfarandet ändras från standardförfarande till utökat förfarande.

Ej PBL-relaterade frågor (ideologiska, ekonomiska och övriga samhällsfrågor)

Islam/verksamheten

20 synpunktslämnare uttrycker oro för säkerheten omkring den föreslagna samlingslokalen/moskén och undrar bland annat om det finns beredskap för attentat/våld. Det uttrycks en allmän oro för sociala påfrestningar och en ökad känsla av otrygghet i samhället.

19 synpunktslämnare uttrycker en oro för kvinnosynen, hedersmord, barnäktenskap, antisemitism, synen på homosexuella, synen på andra religioner/ateister som kan förekomma inom islam.

18 synpunktslämnare vill inte att Sverige islamiseras. Man menar att Sverige är ett sekulärt land och/eller att Sverige ska vara kristet.

12 synpunktslämnare uttrycker en oro för risk för ökad radikaliserings och att verksamheten i den planerade byggnaden kan bli en plantskola för jihadister och terrorism så som har förekommit på andra platser.

Nio synpunktslämnare ställer sig frågande till hur föreningarna ska kunna komma överens sinsemellan. Man undrar vidare vem som kommer att styra inriktningen på Moskéns verksamhet. Man pekar på skillnader mellan sunni- och shiamuslimer och uttrycker en oro för att alla inte kommer att vara välkomna.

Tre synpunktslämnare vill skicka hem muslimer/islamister till sina hemland.

Integration

Tre synpunktslämnare pekar på att integration handlar om mycket mer än religion och en plats för religiösa att mötas på. Det finns enligt synpunktslämnarna många som flyr sina hemländer på grund av religiösa extremister som kan försvåra öppenhet och integration här.

14 synpunktslämnare menar att en moské på Rud istället bidrar till ökad segregering i samhället i stort och tror att det kommer att leda till att fler med invandrarbakgrund vill bo på Rud och fler ”svenskar” flyttar därifrån.

Finansiering

Nio synpunktslämnare menar att de inte vill vara med och bekosta moskén utan menar att skattepengar ska användas till annat. Man vill att Karlstads kommun inte ger bidrag till föreningarna.

Fem synpunktslämnare undrar vem som finansierar moskébygget och var pengarna kommer ifrån. En oro finns att finansieringen av moskén kan innebära krav på en mer radikal verksamhet. Man undrar vidare hur mycket insyn kommunen har i verksamheten.

Övrigt

19 synpunktslämnare har i sitt yttrande endast uttryckt sitt motstånd till en moské på Rud utan övriga argument. En synpunktslämnare har ställt sig neutral/positiv till detaljplanen.

Fem synpunktslämnare menar att svenska lagar ska gälla alla och att verksamheten i den planerade byggnaden strider mot bland annat Europakonventionens lag (1994:1219 artikel 9).

Tre synpunktslämnare vill ha en folkomröstning om moské (på Rud).

En synpunktslämnare har lämnat en länk till en youtubevideo:

<https://www.youtube.com/watch?v=Xuy-2y4DTwM>

Medverkande tjänsteman

Granskningsutlåtande 1 är sammanställt, 2016-11-09, av Daniel Nordholm och Jonas Zetterberg, stadsbyggnadsförvaltningen, Karlstads kommun.